*I чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 164. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ВЕРЕСНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 7, 1972 No. 1644. VOL. LXXIX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Середа, 6 вересня 1972

ПІД ЧАС ДОВГОГО КІНЦЯ ТИЖНЯ на „День Праці" на шляхах ЗСА загинули понад 500 осіб, багато тисяч людей зазнали поранень в нещасливих випадках. Із „Днем Праці" закінчився вакаційний період, закінчується й літній сезон.

ШАХОВИЙ ЧЕМПІОН СВІТУ БОББІ ФІШЕР влаштував у Рейк'явіку в Ісляндії відзначення своєї перемоги над Б. Спаським з СССР таким способом: зіграв дружню партію в шахи з американським майстром Любомиром Ковалеком, дозволив зафільмувати себе телевізійним репортерам, викупався в басейні і зник, щоб відсвяткувати свій релігійний день — суботу.

У МОНТРЕАЛЬСЬКОМУ МУЗЕІ МИСТЕЦТВ викрадено 18 картин та 39 інших мистецьких об'єктів, вартістю 2 мільйони долярів, у тому й невеликну картину Рембрандта, оцінену на 1 млн долярів. Злочинці „мали смак", бо забрали твори Коро, Делякруа, Корбе та ін. світових майстрів.

АТЕНТАТНИКА НА ГУБЕРНАТОРА АЛАБАМИ Джорджа Воллеса, Артура Бремера, перевезли із камери в тюремну друкарню в стейті Мериленд. Бремер ще до атентату вів „Щоденник", і тепер, можливо, буде його в тій друкарні публікувати.

РОКЕФЕЛЛЕРІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОДЕРЖАВ 125 000 долярів для вивчення венеричної хвороби „гонореї" та боротьби з нею. Кількість хворих на „гонорею" зростає на 15 відсотків щороку.

У МОНТРЕАЛІ ЗГОРІВ ВЕЛИКИЙ НІЧНИЙ КЛЮБ, загинули 36 осіб, а 54 були попечені або поранені. Поліція заарештувала чотирьох запідозрених у підпалі. Припускають, що кілька осіб, яких не впустили до того клюбу, підпалили будинок. Поліція відкинула здогад, що підпал зроблено з політичних мотивів, зокрема квебецькими незалежниками.

ТРИ КОМУНОКИТАЙСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ преси знайомляться з американським рільництвом, шахтами, індустрією. Вони побували в Пенсильвенії, у Зах. Вірджінії, в Детройті й ін. містах, разом в 11-ти стейтах.

У ФОРТІ ЛОДЕРДЕЙЛІ НА ФЛОРИДІ КІЛЬКА СОБАК стали мільйонерами, бо їхня власниця залишила „останню волю", в якій записала свої мільйони на тих улюблених псів. Елінор Ріштi записала на своїх собак 18 мільйонів долярів. Вона померла в 1968 р., але тепер суд признав право на ті мільйони за її „наслідниками". Живі люди, її дальші родичі, вимагали щось і для себе. Суд вирішив дати тим родичам по 5 відс. із загальної суми, тічку псів утримувати до кінця їх життя, але сепаровано, щоб не плодились, а решту мільйонів буде передано для Університету Оборн, на утримання Інституту для боротьби з хворобами тварин. Мільйонерка заповідала всі свої мільйони тільки псам та їх нащадказ . . .

47 ЖИДІВ В СССР НАПИСАЛИ листа - петицію до Ніколая Підгорного, щоб той змінив стосований супроти освічених жидів розпорядок про стягання до 30.000 дол. за візу на виїзд до Ізраїлю.

У ЖИДІВСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ У СВІТІ ПОСТАЛА поважна розбіжність поглядів щодо вимаганих Советами оплат на візу на виїзд до Ізраїлю. Ізраїльський уряд заявив, що він не потуратиме советському шантажеві. Але президент Світового Жидівського Конґресу д-р Нахум Ґолдман закликає переводити збірки по всьому світі на ту ціль.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗБЕРІГАЄ невтральність супроти президентських виборів в Америці. Преса і радіо інформують про вибори, не заявляючись по будь-чийому боці. Зате преса й радіо в Північному В'єтнамі палко підтримують демократичного кандидата сенатора Джорджа МекҐоверна.

У ТАБОРІ КАТОЛИЦЬКИХ ЕКСТРЕМІСТІВ У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ НАСТАВ розкол. Видатна їх діячка МекҐір заявилася проти продовжування терору й назвала шефа штабу екстремістів Сіона МекСтайофена вбивником, який потурає сектантським вбивствам, щоб тільки залишатись при владі.

ПАПА ПАВЛО VI ПРИБУДЕ у половині вересня ц. р. на Італійський Евхаристійний Конгрес до Венеції й Удіни у Північній Італії. Востаннє Папа виїздив з Риму у 1970 році, коли він відвідав Південну Азію й Океанію.

ДО ШВАЙЦАРІЇ ПРИБУЛА добровільно Едіт Ірвінґ, дружина американського письменника Кліффорда Ірвінґа, засудженого на два і пів року в'язниці за пофальшування життєпису мультимільйонера Говарда Юза й видурманення від нюйоркського видавництва 650.000 дол., як гонорар. Швайцарські власті вимагали видачі пані Ірвінґ, яка на просьбу свого чоловіка склала була ті гроші під фальшивим прізвищем в одному швайцарському банку. На летовищі в Цюріху арештували пані Ірвінґ, яка за свою участь у змові з чолоіком відсиділа вже два місяці у Америці.

ІСЛЯНДІЯ ПРОСТЯГНУЛА свої „територіяльні води" на 50 миль від берега, загрозивши арештуванням чужинецьких рибальських кораблів, які ловитимуть риби в тій її „внутрішній смузі". Британські, данські й західньонімецькі рибальські тральники рішили знехтувати той розпорядок і погрози Ісляндії.

СОВЄТСЬКА ЛЕТУНСЬКА ЛІНІЯ АЕРОФЛОТ ПРОДАЄ більше квитків на різні лети, аніж може виконати їх. Внаслідку 100 туристів — американці, японці, німці й іранці — які мали квитки, щоб пересістись на советські літаки в Москві в дальшій подорожі до різних цілей, були затримані в Москві на три дні і довше. Їм заборонили використати літаки інших ліній і тримали наче в'язнів у готелі.

Помер Василь Дупіряк, довголітній голова 62-го Відділу УНС

В понеділок, 4-го вересня помер на 53 році життя Василь Дупіряк, довголітній голова 62-го відділу УНСоюзу, Товариства „Згода" у Філядельфії. Покійний походив зі села Вовче, повіт Турка. По приїзді до Америки включився в громадське і союзове життя, та був довгі роки урядовцем Відділу. Був теж делеґатом Відділу на 26-ій Конвенції в Чикаґо, Ілл. Полишив у смутку чотири доні і одного сина та місцеву союзову громаду. Панахида за спокій душі Покійного буде відправлена в четвер, 7-го вересня, а похорон відбудеться в п'ятницю, 8-го вересня, з похоронного заведення Кінґ при 64-ій вулиці та Дікс евню у Філядельфії.

17 ОСІБ ЗГИНУЛИ ВНАСЛІДКУ АТАКИ ТЕРОРИСТІВ У МЮНХЕНІ — ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИЩА ПЕРЕРВАНІ

Мюнхен. — Внаслідку наскоку арабських терористів на квартиру ізраїльської олімпійської дружини у Мюнхені згинуло — за радіоповідомленням з середи 6 вересня ранку – 17 осіб: 11 ізраїльців, 5 арабів і один німецький поліціянт. Але подробиці тієї трагічної події все ще неясні й докладно не оприлюднені, однаково щодо числа загинулих, як первісного числа ізраїльських „закладників" і останньої дії тієї трагедії. Вона розпочалась у вівторок 5 вересня коло 5-ої год. ранку, коли група арабських терористів, деякі в масках, деякі з замазаними вугіллям обличчями, вдерлися до будинку у так званому Олімпійському селі, де мешкали 28 членів ізраїльської дружини. Два члени тієї дружини, Моше Вайнберґ і Иосиф Романо, намагалися зупинити напасників і за той свій спротив негайно заплатили життям. Але внаслідку їхніх окликів пересторогі деякі члени ізраїльської дружини встигли врятуватися втечею. Всіх інших арабські терористи пов'язали й проголосили, як закладників, поставивши цілу низку передумов для їх звільнення, з яких найголовнішою було те, щоб Ізраїль звільнив коло 200 в'язнених арабських партизанів. Переговори з арабськими терористами велися впродовж 17-ох годин, при чому з німецького боку керував ними сам канцлер Віллі Брандт, який прилетів з Бонну до Мюнхену. Німецький уряд запропонував арабським терористам кожну суму грошей і власних людей, німців, як закладників на місце ізраїльців, але араби всі ті пропозиції відкинули. Внаслідку остаточного договорення, німецькі власті доставили на площу недалеко олімпійського села три гелікоптери і ними перевезено терористів і ізраїльських закладників на військове летовище у Фюрстенберґбрюке за 28 миль від Мюнхену. Коли гелікоптери приземлились на тому летовищі — німецькі вояки й поліціянти відкрили вогонь по терористах. Ті з них, які зразу не згинули, з свого боку скерували свої ручні скорострілі в сторону пов'язаних ізраїльських закладників. Це було пізньою ніччю з вівтірка на середу й висліди стрілянини не були спершу відомі, так, що щойно згодом пошукували на летовищі за вбитими чи раненими. За одними вістками згинули 4 арабські терористи і трьох схоплено в полон, за іншими вбито 5 арабів. Поважно ранений теж пільот одного гелікоптера. Першу вістку про загин близько половини членів ізраїльської олімпійської дружини проголосив баварський міністер внутрішніх справ д-р Бруно Мерк. Він виправдував дію німецьких вояків рішенням уряду Західньої Німеччини не допустити до того, щоб дозволити терористам виїхати ціло з Німеччини до Каїро та ще й вевезти з собою закладників, які, перевезені до Єгипту, опинились би в обличчі смерти. Тому — заявив він — „рішено заризикувати".

Перервано Олімпійські ігрища — враження у світі

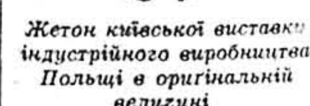
Вістка про смерть 11-ох членів ізраїльської олімпійської дружини зробила найбільш гнітуче враження на всіх учасників Олімпійських ігрищ, на західньо-німецьке суспільство і людей в широкому світі. У вівторок тимчасово припинено дальше ведення змагань, а коли проголошено висліди арабського наскоку то поділились голоси: чи продовжувати Олімпійські ігрища чи взагалі припинити їх. На 10 годину ранку в середу 6 вересня (у Мюнхені тоді вже четвер 7-го вересня) заповіджено урочисті поминки по загинулих ізраїльських олімпійцях на велетенському стадіоні ігрищ. Опісля буде вирішена справа продовжування чи припинення дальших змагань. На припинення їх наполягають німці, італійці і французи, — зате ізраїльці заявились за продовжування ігрищ.

Ізраїльський уряд під проводом прем'єра Ґолди Меїр зібрався на надзвичайне засідання негайно після отримання вістки про наскок арабських терористів. Голда Меїр висловила в ізраїльському парляменті своє найглибше обурення на арабських „люнатиків". Президент Ніксон висловив Ґолді Меїр телефонічно своє співчуття: він розмовляв з нею 7 хвилин ще тоді, коли була надія на врятування закладників. Президент заповів більшу охорону видатним діячам жидівського роду в ЗСА. Гострими словами натаврував той терористичний акт генеральний секретар Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм. Також демократичний кандидат на президента Джордж МекҐоверн натаврував терористів і висловив співчуття ізраїльцям. Державний секретар Вілліям Роджерс розмовляв з ізраїльським амбасадором Іцаком Рубіном. Єгипетська олімпійська дружина, мабуть, зреклася дальшої участи в ігрищах.

Арабська партизанська організація „Чорний вересень" з осідком в Єгипті проголосила, що це вона перевела той терористичний акт у Мюнхені та заповіла дальшу подібну нещадну боротьбу проти ізраїльців.

Москва заборонила українські надписи на польській виставці в Києві

Ню Йорк.— Як про це вже згадано в редакційній статті „Свободи" п.н. „На становищі колонії" в числі з 2-го вересня ц.р., всесоюзне міністерство зовнішньої торгівлі у Москві наказало усунути із влаштовуваної в Києві виставки індустрійного виробництва Польської Народної Республіки всі надписи й жетони зроблені українською і польською мовами і замінити українські надписи російськими. Інформацію про цей факт одержала з України Пресова Служба ЗП УГВР разом із оригінальним жетоном, репродукція якого подана поруч. Вміщений на жетоні надпис „Зроблено в Польщі — Warszawa, Polska — Київ 1972" був порозміщуваний також над окремими експонатами на виставці. Була влаштована ця виставка заходами польського комуністичного режиму і за згодою уряду Української РСР для підкреслення „дружби і співпраці" між Польською Народною Республікою й Українською ССР. Організатори виставки були примушені наказ московського міністерства виконати й усунути всі надписи й жетони українською мовою і замінити їх новими — російськими.

Жетон київської виставки індустрійного виробництва Польщі в оригінальній величині

„Українець Валерій Борзов, найшвидша людина на земній кулі"

Мюнхен. — Українець Валерій Борзов, репрезентант Совєтського Союзу в XX Олімпійських Ігрищах, про якого заговорила вся преса, радіо і телевізія, як про олімпійського змагуна українця, здобув дві перемоги і дві золоті медалі в бігах на 100 і 200 метрів і цим, як подає щоденник Ню Йорк Таймс з 5-го вересня за пресовою агенцією Ройтера: „Борзов, 22-літній українець закріпив за собою право на звання найшвидшої людини на земній кулі" — інформував Н. Й. Т. Валерій Борзов пробіг 100 метрів в часі 10.-14 секунди і 200 метрів за рівно 20.0 секунд. Цей його осяг, здобуття двох золотих медаль у двох коротких бігах, був першим таким досягненням олімпійського спрінтера від 16 років. Валерій Борзов, це син офіцера совєтської армії, який є тепер студентом Інституту Фізичної Культури в Києві.

Небувалий досі осяг зареєстрував на цій Олімпіяді американський пливак Марк Спіц, який здобув сьому золоту медалю у плаванні, цим разом як член гінців 4X100 метрів змінним стилем, з яких Спіц проплив 100 метрів метеликом. В чотирьох конкуренціях, в яких сам Марк Спіц особисто здобув золоті медалі, він встановив нові світові рекорди, і так же само в трьох конкуренціях гінців з участю Марка Спіца занотовано нові світові рекорди. Після трагічного вбивства 11 змагунів Олімпіяди репрезентантів Ізраїля, що його доконали арабські терористи, Марк Спіц, який є по національности жидом, перебував коротко під строгою охороною перед терористами, а після того переїхав до Англії, попрощавшись з Олімпійськими Ігрищами на день скоріше, як було заплянoвано.

В середу ранком відбулась поминальна церемонія по жертвах арабських терористів — 11 змагунах Ізраїля, після чого Олімпійський Комітет вирішив продовжувати Ігрища із одноденним опізненням, спричиненим трагічними подіями у вівторок, 5-го вересня — як інформується на іншому місці. За останнім підрахунком здобутих медаль по країнах ведуть в цьому неофіційному точкуванні країн ЗСА із 71 медаллю (в тому 25 золотих, 25 срібних і 21 бронзова, а за ними стоять у показнику: СССР — 63 (26-21-16), Східня Німеччина— 48 (16-14-18), Японія — 26 (12-6-8), Західня Німеччина — 23 (8-6-9) та Угорщина — 20 (2-7-11).

Кіссінджер виїздить до Москви на розмови про В'єтнам

Вашингтон. — Пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер проголосив, що від 10-го до 13-го вересня ц.р. перебуватиме у Москві асистент президента Ніксона для справ крайової безпеки Генрі Кіссінджер, при чому він буде нараджуватися з першим секретарем компартії Леонідом Брежнєвим, прем'єром Алексєєм Косиґіним і міністром закордонних справ Андреєм Громиком. Зіґлер назвав тільки одну справу, про яку буде мова у Москві — В'єтнамську війну. Але, за голосами преси, буде там мова також про пляновану паневропейську конференцію безпеки й конференцію про збалянсоване поменшення збройних сил у Середущій Европі. Подорозі до Москви Кіссінджер зупиниться у Бонні в Західній Німеччині, де переведе розмови з канцлером Віллі Брандтом і міністром закордонних справ Вальтером Шеелем, як теж лідерами західньо-німецької опозиції, Райнером Барзелем і Францом Йозефом Штравсом. Роналд Зіґлер відкинув здогад одного журналіста, наче б ця нова подорож Кіссінджера стояла у зв'язку з передвиборчою кампанією президента Ніксона. Мовляв, справи надто важливі й поважні, щоб їх в'язати з виборами. Зрештою, пригадав Зіґлер, у комунікаті з 29 травня ц.р. у Москві наприкінці відвідин президента Ніксона стверджено потребу близьких контактів у різних актуальних міжнародних справах.

Після 18 днів вакацій Конґрес ЗСА повернувся до праці

Вашингтон. — У вівторок 5 вересня ц. р. Конґрес ЗСА започаткував знову — після вісімнадцяти днів перерви — свої наради. Головними темами дебат продовжують бути такі проблеми, як справа перевозу шкільних дітей автобусами, розподіл прибутків із податків та контроля зброї. Керівники Палати Репрезентантів і Сенату сподіваються, що обом палатам поведеться закінчити дебати і схвалити відповідні законопроєкти ще до кінця вересня, тобто до часу, коли 92-ий Конґрес перерве знову свої праці на час виборів. Протеж, провідник сенатської демократичної більшости сен. Майк Менсфілд думає, що для полагодження обговорюваних справ треба буде скликати зараз по виборах дальшу сесію зокрема для вирішення справи „автобусування". В загальному, Палата Репрезентантів повикінчувала діяльність переданих їй законопроєктів, за винятком вище згаданих справ і кількох дрібних бюджетових законопроєктів. Вирішування цих справ іде набагато повільніше в Сенаті. Водночас із цим, як повідомляють із Сан Франсіско, през. Ніксон, зупинившися там в поворотній дорозі, із відпочинку в Сан Клементе, заатакував Конґрес за неполагодження низки переданих його урядом законопроєктів в справі екології, тобто боротьби із занечищенням оточення — природи, повітря й води. Із усіх переданих Конґресові тридцять й одного законопроєктів, Конґрес за словами Президента вирішив тільки шість.

ДОСЛІДНА ПРАЦЯ СТУДЕНТІВ

Вінніпеґ. — Група українських студентів, спонзорованих з рамени проєкту „Опортуніті фор ют", працюють у різних околицях Алберти, Манітоби й Саскачевану в рямцях проєкту „СУЧ" — Збереження українсько - канадійської спадщини. Вони відвідують українських піонерів, налагоджують зв'язки між українською молоддю, збирають відомості про перші поселення, зразки народного прикладного українського мистецтва і т. д. Згодом вони мають випустити книжку про українські осяги в Канаді, в тому народні доми, Рідні Школи й ін.

ПРОФ. Д-Р В. ЯНІВ ВЧЕТВЕРТЕ ПЕРЕОБРАНИЙ НА РЕКТОРА УВУ

Мюнхен. — 19 серпня ц. р. відбулася тут чергова річна Професорська Рада Українського Вільного Університету для схвалення звіту за 1971-72 акад. рік та для переобрання керівних органів. В Раді приймали участь — крім місцевих професорів — делеґати Делеґатур із Канади та Франції, як теж представник викладачів із ЗСА. Делеґатура із ЗСА прислала відповідного листа із висуненням деяких побажань щодо дальшої діяльности.

Після апробати звіту уступаючого Сенату, вислухання опінії Контрольної Комісії та дискусії над представленим пляном діяльности на наступний рік, присутні обрали одноголосно (при однім стриманім голосі) на Ректора УВУ проф. д-ра Володимира Янева. Таким чином, проф. Янів, обраний на Ректора вперше 27 квітня 1968

(Закінчення на стор. 3-ій)

проф. д-р Володимир Янів ректор УВУ

Д-р Ярослав Д. Стахів очолив Океанічну Технологічну Секцію в Т-ві Механічних Інженерів

Д-р Ярослав Стахів з моделем сконструйованої ним батисфери — приладу для досліджування морських глибин.

Сан Дієго, Каліфорнія. — „Сісковп", орган Підморського Центру Фльоти у виданні з 18-го серпня повідомив, що молодий наш науковець д-р Ярослав Драгомир Стахів був обраний на голову Океанічної Технологічної Секції в Американськім Товаристві Механічних Інженерів. Д-р Я. Д. Стахів є дослідником у відділі океанської технології згаданого Центру, який від 1964-го року відбув понад 50 технічних конференцій та причинився до публікації понад двох сотень праць. У повідомленні сказано, що д-р Я. Д. Стахів почав працювати в Підморському Центрі Фльоти в 1962 році, ще бувши студентом Оклагомського Стейтового Університету і від того часу рішально причинився до розвитку підокеанічних технологічних студій своїми працями і винаходами. В 1969 році він був обраний до Екзекутивного Комітету Океанічного Технологічного Відділу, був головою технічних програм, рецензентом наукових праць з тієї ділянки і заступником голови Відділу. Два тижні раніше, 4-го серпня, згадана газета широко інформувала про черговий винахід нашого молодого науковця-дослідника, цим разом нового підводного апарату, що видержав пробу тиснення води до 2,000 стіп. Цей апарат є моделем, який послужить як зразок для конструкції більшого підводного „дзвона", що в ньому вигідно зможуть приміститись дві особи, мавши одночасно змогу з усіх боків розглядати та студіювати довкілля глибоко під водою. Подробиці цього важливого винаходу молодого українського науковця-дослідника будуть подані в черговому виданні англомовного „Українського Тижневика". Д-р Ярослав Драгомир Стахів є сином відомих наших громадян проф. д-ра Матвія та Франціски Стахових зі Скрентону.

3-ій З'їзд українських журналістів відбудеться на Союзівці 23-24 вересня ц. р.

Ню Йорк. — 23-24 вересня ц. р. відбудеться на Союзівці 3-ій З'їзд українських журналістів Америки і Канади скликаний Управами обох Спілок українських журналістів. З'їзд почнеться в суботу 23-го вересня о год. 9 ранку реєстрацією учасників, а в год. 10 буде відкриття З'їзду. Після вибору Президії З'їзду й вибору Комісій — будуть виголошені доповіді: 1) „Українська преса у вільному світі, завдання і можливості" — Орест Питляр, співдоповідач — Роман Рахманний. 2) „Кодекс етики українського журналіста в теорії і практиці" — Вячеслав Давиденко, співдоповідач — Осип Зінкевич. 3) „Український журналістичний доріст" — Ольга Кузьмович, співдоповідач — Галя Матковська, і 4) „Англомовна преса" — панель з участю журналістів із старшої і молодшої ґенерації, модератор Зенон Снилик. У суботу 23 вересня відбудеться спільна святочна вечеря під проводом Василя Софронова-Левицького, з виступами письменників Івана Керницького й Уляни Любович. У З'їзді можуть брати участь не тільки всі члени СУЖА і СУЖ-Канади, але й не-члени, як також видавці і взагалі гості, зацікавлені проблемами української преси. Кімнати слід замовляти завчасу безпосередньо: Ukrainian Natl. Ass'n Estate, Kerhonkson, N. Y., 12446

Перший З'їзд українських журналістів Америки і Канади відбувся 30 і 1 жовтня 1965 на „Союзівці", — Другий З'їзд 5 і 6 листопада 1966 р. в Торонто, Канада. Управи СУЖА і СУЖК скликують цей Третій З'їзд з уваги на цілу низку наболілих питань української журналістики і преси.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issue combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

До великої мети

Ініціатива невеликого гурту ентузіастів створення трьох катедр українознавства при одному із найстарших і найбільших американських університетів зближається до свого величного здійснення. Після зібрання до 1968 року суми 600 тисяч долярів і встановлення першої катедри українських студій у Гарвардському університеті, Президія Фонду Катедр Українознавства сповістила з кінцем серпня цього року про зібрання дальших шести сот тисяч долярів, потрібних на встановлення другої із запланованих трьох катедр українських студій в цьому ж університеті.

Тривало збирання цієї дальшої — великої, як на українські еміґраційні умови у ЗСА, суми чотири роки — в час, коли відбувалося багато різних збіркових акцій, також важливих і потрібних. І треба висловити признання керівникам Фонду Катедр Українознавства за здійснене ними досягнення і всім жертводавцям, що зуміли доцінити значення та вагу започаткованої великої справи і доказали ділом і щедрістю відданість для неї й зрозуміння важливости твореного в Гарварді осередку українських студій для української науки і для всієї української спільноти.

Треба сподіватися, що з таким же успіхом і, мабуть, у скорішому реченці буде досягнений і черговий етап акції ФКУ — зібрання дальших шести сот тисяч і встановлення третьої катедри українознавства в Гарвардському університеті, а за цим зібрання чергової суми для оформлення і розбудови цих катедр в один великий і міцний Осередок Українських Студій з відповідною українознавчою бібліотекою, архівами й семінарами.

Діловість і рішучість керівників Фонду Українознавства, постава і наполегливість численних збирачів грошевих засобів на цей фонд, жертвенність і зрозуміння широких кіл української громади в ЗСА і в інших країнах українського поселення у світі дають запоруку, що велика ціль буде досягнута повністю для тривалого розвитку української науки і на славу української спільноти у вільному світі.

Вітальність народу

Дискутуючи і пишучи про українське життя у вільному світі ми звикли здебільша дошукуватись у ньому неґативів. Українські люди, відомо, дуже покаянні до критики й полеміки, при чому аж надто часто затрачують почуття межі між великими і малими справами. Нема сумніву, що й на житті української вільної громади тяжить атмосфера, типова для кожної еміграції, тим паче, що чимраз дальша відстань часу від виходу з України і безперервний натиск русифікаторського режиму в Україні мусять породжувати хвилюючі проблеми.

А втім, проти песимістів і скептиків, які говорять про занепад, виступають факти подивугідної тугости українського елементу, перещепленого в різні країни поселення. Ця тугість появляється не тільки у впертому зберіганні численних наших установ і організацій, велика більшість яких існує таки не тільки на папері, а й у творчому житті, у творенні нових станиць великими грошовими пожертвами. Ця тугість проявляється у масових здвигах і з'їздах, як ось останній на Ювілейній Пластовій Зустрічі, і в усіх маніфестаціях, які відбулися під час „великого кінця тижня" з нагоди Свята Праці. В усіх тих з'їздах і здвигах видно глибокий сантимент до даних організацій і всі вони дають підставу для великих надій на майбутнє, бо їхніми учасниками є не тільки „старі могікани", але й великі ряди молоді.

Є ще інше надзвичайно відрадне, просто імпонуюче явище, яке наповняє кожного гордістю пронизуванням кожного українця: як ростуть ряди високосвічених українських людей у вільному світі і як вони своїм хистом, інтелектуальними здібностями здобувають щораз нові видатні становища в країнах свого поселення. Може ми все ще занадто ґеттоїстична громада, може ми все ще думаємо надто вузькими, провінційними катеґоріями, — але бачимо вже виразні познаки й докази, що цей стан ґеттоїзму минається. Раз-у-раз читаємо в нашій пресі, що той і та українські люди в Америці, Канаді, Арґентині, Бразилії, Австралії отримали таке-то видатне становище — в університеті, в державному апараті, в крайовій професійній організації. Український нарід тугий не тільки своєю життьовою силою, своєю наполегливістю, своїм прив'язанням до землі. Церкви, віри, традицій, але й тугий своїм інтелектом, своїми духовими здібностями. Всі ці прикмети українська людина принесла й у чужомовні країни поселення. Вростаючи в їх ґрунт, вона виявляє свої вартості і приносить честь українському імені.

Іван Кедрин

ЧИ МОЖЛИВИЙ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ДІЯЛОГ

Технічно скромний, але ідеологічно гарний і цікавий польський журнальчик „Листи до поляків", який називає себе „приватним, незалежним і дійсно польським часописом", у своєму числі за липень 1972 р. першу статтю головного редактора Януша Мухавця присвячує завваґам автора цих рядків „Промінчики в темряві" із „Свободи" з 27 квітня ц. р. Вбачаючи у тих завваґах українського автора частинний успіх головної місії „Листів до поляків" — зрушити з мертвої точки проблему співжиття і співпраці всіх уярмлених Москвою народів, польський редактор слушно зауважує, що йдеться не про минуле і все те з отого минулого, що загнало польсько - українські відносини у нестерпний і безнадійний крутіж, сповнений пролитої обома сторонами крови, взаємної ненависти, жалів, претенсій і пересудів.

А втім, психологічний чинник є в політиці чинником реальним. Але й політику робиться не ресантиментами, зродженими з минулого, а розумінням потреби, що її сучасність диктує для майбутнє. Отож п. Мухавєц має у принципі рацію, що не варто заходити з ним у полеміку за його сумніви, що їх висловлює він щодо окремих тверджень згаданої згори української статті, — не варто розводити „процесу за межу" і робити враження суперечки „стриже - голене", коли йдеться про сутню проблему: польсько - українського (чи українсько - польського) діялогу.

Коли погодитися з польським автором, що „треба бути якнайдалі від підсичування антагонізмів і від зневіри, що взаємне зрозуміння між народами Східної Европи можливе", — то хто має робити це і як?! Ми надто скромні й надто тверезі, щоб вірити, що такий „діялог", як минула й ота стаття в українському щоденнику і дві-три чи навіть десяток їх у „Листах до поляків", можуть „зблизити" обидва народи. Польський автор має повну рацію, коли каже: „Залишімо справи кордонів майбутності, не нам це сьогодні належить". Очевидно, українці завжди стояли на становищі, що остаточно справи кордонів між Польщею і Україною зрішать уряди дійсно суверенних держав Польщі й України з їх столицями у Варшаві й Києві. Політичну мапу сучасної Східньої Европи, включно з УССР і „Людовою" Польщею продиктувала Москва, не запитавши волі ні Варшави ані Києва. Але польсько - українську атмосферу не формує виключно нещасливе минуле з часів шляхетчини, що довела до козацьких повстань, ані з часу після Андрусівського договору 1667 р., ані з епохи від першого поділу Польщі в 1772 р. до вибуху першої світової війни у 1914 році, ані навіть з часів п і с л я версальської Польщі, 1919-1939, ані тим навіть з засіяного трагічними подіями часу другої світової війни.

Може справді трудно вимірювати на відсотки, оскільки краще ставиться українська політична думка супроти поляків, аніж польська супроти українців. Але фактом є, що тверде, хоче й послідовне становище щодо потреби спільного польсько-українського та загального прометеївського фронту проти Московщини займає по польському боці у вільному світі єдина паризька „Культура", до якої тепер прилучилися скромні „Листи до поляків". І фактом є, що в сучасній Польщі, де вже народилося й виросло нове покоління, існує така ворожа антиукраїнська атмосфера, такий моральний антиукраїнський терор, що тамошні українці бояться голосно говорити по-українськи на вулицях міст.

Офіційно існує Українське Культурне Товариство з Централею у Варшаві та своїм пресовим органом і щорічними календарями, але фактично на Помор'ї й інших „відзисканих землях", куди насильно переселено українців з Лемківщини, існує такий режим, що вже в першому поколінні українські сини й дочки говорять лише по-польськи, на радість всіх поляків, що збільшується польський національний стан посідання. Ми чули твердження і вірно йому, що ненависть супроти українства штучно підтримує Москва із своїми польськими прислужниками, які на 105 відсотків „перевиконують норми", приписувані їм з Москви.

Але чи справді всю вину можна скидати тільки на Москву і режим, чи справді ні в чому не винні батьки, педагоги, історики, розважні люди, які не терплять і не терплять білої і червоної Москви, ані трішки не протідіють цій провокаційній роботі, ціллю якої є шкодити і так українцям, як власне й інтересам вільної Польщі. Кардинал Вишинський і підлегле йому польське духовенство не стоять під впливом московської пропаганди, а вони — протиукраїнські. І польський екзильний уряд у Лондоні ворожий Москві й комуністам, але його представник д-р Юліюш Шиговський вимагає від Москви, щоб вона, як рекомпенсату за Катинь, повернула Польщі втрачені нею в останній світовій війні „східні креси", себто українські й білоруські землі. Чи д-р Юліян Шиговський не виявляє ментальности Заглоби, що дивився на український нарід, як на „мотлох", з яким не слід рахуватися?!

Коли дивитися на проблему діялогу з погляду не теорії, а практики, не з погляду минулого, що нам не слід роз'ятрювати сучасного, а з погляду доцільности щодо теперішнього дня, то хто з ким має вести такий діялог? Чи не буде такий

(Закінчення на стор. 3-ій)

В. Ткач

РОДЕЗІЯ, ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА, БЕНГЛАДЕШ

Сполучаємо деякі знаменні справи, що стосуються цих трьох країн, в одну тему, бо всі вони — в більшій чи меншій мірі — входять в обсяг совєтської зовнішньої політики.

Як відомо, 26-го серпня в столиці Баварії урочисто і в зразковому порядку розпочалася чергова Олімпіяда. Подія це дуже цікава, і на неї звернена увага всього світу. Але про її перебіг не будемо писати, залишаючи це завдання тим, хто більше цікавиться спортом і розуміється на ньому. Хочемо відмітити лише той факт, що від участи в Олімпіяді — по довгих ваганнях і розважаннях — була усунута екіпа з Родезії. Сталося це на домагання представників „чорних" африканських держав, хоч до родезійської екіпи належало чимало чорних спортовців. Причина: расова дискримінація, що її застосовують 250 тисяч білих мешканців Родезії супроти в 20 разів більшого кількісно чорного населення цієї країни.

Можна так чи інакше задивлятися на внутрішні відносини в Родезії. Можна засуджувати той факт, що чорні громадяни Родезії не користуються рівними з білим населенням правами. Одначе, вражає та обставина, що в цілковито аполітичну ділянку спорту вдерлася політика, яка перемогла. Мало того: якщо вилучити Родезію за панують в ній внутрішні відносини, то чому в Олімпіяді — як слушно зауважують деякі часописи західнього світу — беруть участь представники країн з тоталітарно - диктаторським режимом? Це вважається за ненормальне, і ніхто з цього приводу не підносить голосу протесту. Боже чи не гірші, як у Родезії, відносини панують в СССР, де ми є свідками політики геноциду супроти численних н е р о с і й с ь к и х народів? Але про це демократичний Захід, заколисаний ілюзіями про можливість „відпруження" з совєтами, мовчить... Натомість преса СССР і його сателітів заповнена апробує ухвалу про недопущення родезійських спортовців до участи в Олімпіяді.

З нагоди недавньої річниці окупації чехо - словацької території совєтськими військами цілий ряд нинішніх правителів у цій країні виступили з заявами, в яких вихвалялося совєтську агресію. Зокрема цікавою була промова шефа словацької комуністичної партії Йозефа Ленарта. Він заявив, що представники чехословацьких трудящих просили Москву прийти їм з допомогою проти західніх імперіялістів, які плянували захопити Чехо - Словаччину. За словами Ленарта, треба бути вдячним Москві, що вона відгукнулася на ці прохання й прийшла з реальною допомогою.

Хоч як парадоксально це звучить, Ленарт сказав правду: Москва справді відразу відгукнулася на прохання жменьки національних ренеґатів та зрадників і допомогла їм тримати під своєю владою щонайменше 90 відс. чехо - словацького населення, яке прагне свободи і справжньої демократії. Та коли так поступає Москва, то що можна сказати про демократичний, вільний Захід? Чи він хоч чимось допоміг отим гноблених 90 відс. чехів і словаків? Чи він прийшов з допомогою героїчним борцям за свободу в Угорщині 1956 року? І чи тепер, коли в Чехо - Словаччині відбуваються політичні процеси, коли в Литві, в Україні, в Грузії й інших уярмлених країнах лютує посилений терор, — чи тепер щось думає про ці народи вільний і демократичний Захід? Чи, може, ці народи лише „перешкоджають" представникам західньої політики укладати різні договори з незмінно підступною Москвою?..

Червоний Китай поставив своє вето щодо прийняття новопосталої держави Бенгладешу до Об'єднаних Націй. Головним арґументом щодо цього вето був той факт, що на території Бенгладешу ще й досі перебувають війська Індії, а тому, мовляв, ця держава не є вповні суверенною. Найбільше обурення з приводу китайського вето виявляють, совєти і їхні сателіти. Совєтський представник у Раді Безпеки ОН заявив, що таке поступовання Китаю спрямоване проти інтересів національних визвольних рухів. Це говорить представник російсько - совєтської імперії, яка уярмлює десятки волелюбних народів...

Бенгладеш тішиться загальними симпатіями в світі: цей народ боровся за свою свободу і державну незалежність. Допомога Індії в цьому випадку видається зовсім оправданою. Інакше виглядає справа, коли йдеться про СССР: він використав визвольну боротьбу колишнього східнього Пакистану, щоб встановити свої впливи на тому просторі. І тому „шляхетне обурення" представників комуністичного бльоку з приводу китайського вето є ніким іншим, як лицемірством.

Проте, можна поставити оправдане питання, якими мотивами керувався червоний Китай, ставлячи своє вето. Чи тільки тим, щоб справити клопіт Москві? Чи, може, Пекінові йдеться, справді, про те, щоб право народів на національно-державну незалежність не було лише порожньою фразою? А якщо так, то чому й досі (поминаючи не зовсім виразні писання деяких пропаґандивних китайських видань) урядові кола Пекіну не зайняли ясного і недвозначного становища щодо винищувальної політики Москви супроти цілого ряду уярмлених народів? Бож якщо висловлювати сумнів щодо справжньої суверенности Бенгладешу, то тим більше це стосується т. зв. сателітних держав, як Чехо-Словаччина, Угорщина й ін., не кажучи вже про таких членів Об'єднаних Націй, як Україна і Білорусь або про інші неросійські республіки Совєтського Союзу. Чому червоний Китай, який після прийняття його до ОН з такою рішучістю виступає проти різних потуг, совєтської політики, не виступить відверто і офіційно в обороні уярмлених Москвою народів?

Це питання особливо важливе для українців, бо серед них знаходяться такі, які — в досить перебільшеній формі — вважають Китай за оборонця поневолених народів і справжнього (а не лицемірного, як Москва) прихильника національних визвольних рухів.

Леся Лисак

АЙСТРИ ЗАЦВІЛИ...

Коли вдома починали цвісти айстри, це значило, що літо відходить. Коли ви виходили ранком у квітник, вони дивилися вам у вічі фіолетовими і рожевими, білими і багряними голівками. Піднімалися до раннього сонця на струнких, рівних стебелинах, і на їхніх пелюстках мерехтіли краплини роси. Айстри не пахли — пах ранок і пахли роси. А з аристократично вузьких пелюсток плила невидима хмаринка мелянхолії: літо скінчилося, вакації проминули, ви підете з дому до міста в школу. Мама вже вийняла з шафи ваш гімназійний мундурок, чистить, прасує його. А вам і трохи жаль, і трохи досадно: чому, все, що миле, гарне, веселе, так скоро проминає? Вакаційне дозвілля, безжурні дні, теплі літні ночі? І вже замовкнуть на приходському ганку співи студентів, вже не підете у ліс на малини, на гриби. Тихо стане вдома. Мовчки жовтітиме листя груш у саду. Прийде осінь.

Та за хвилинку ваше обличчя прояснювалося. Там, у місті, в гімназії вже чекають на вас товариші. Знову ходитимете з ними „по корзі", вигладаючи, чи припадком не з'явиться ваша „симпатія" панна Оля. Знову будете „шварцуватися" з товаришами на футбольні матчі, переживаючи „чи наші виграють"? Знову будуть гамірливі перерви на гімназійному подвір'ї. Ні, нема чого сумувати, осінь теж гарна. Все кругом гарне, коли у вас молодість.

Давно це було. Ще тоді, коли був рідний дім. А рідний дім завжди означає рідну землю. Згодом, пішовши у далекі світи, ви мешкали у численних будинках, та це було тільки місце замешкання. Дім залишився, де залишилась безжурна молодість, де залишились найкращі роки. Рідний дім буває тільки один. Так, як мати.

— Вже знову спогади снуєте? — підводить брову приятель - реаліст. — Ще й ще раз спогади про минуле тепер, коли світ іде стомилевими кроками вперед?

— Слушно, приятелю! Світ і життя ніколи не стояли на місці, вони безупинно маршували вперед. Життя маршувало й тоді, коли ви ходили його стежками в гімназійному мундурку. Може тільки не було воно таке неспокійне, таке нестабільне, як нині. Може не було тоді таких головокружних технічних досягнень, але чи не здається вам, що була більша глибина духовости? І в ній було своєрідне багатство. Не таке, як тепер можна купити за гроші. Інше. Тривкіше і цінніше. Тоді, як ви ще ходили в гімназійному мундурку, ваші очі були відкриті на красу. Красу довкілля. Красу життя. Красу людської душі.

— Не треба споминів — кажете? Спомини — це прикмета старих людей? Не конечно. Спомини — це частка вас. Покажіть мені людину, що їх не має. Якщо знайдете, то це буде хіба нещасливець, який утратив пам'ять. Або ще більше нещасний той, дороги якого стелилися самою гіркістю і розпачею. Та таких людей, на щастя, дуже мало. Кожному з нас життя дало у свій час щось чарівне, чого не хочеться забути. Кожний з нас мав молодість. А це хіба найбільший дар життя.

— Кажете — невигідні та що вибоїсті були ті стежки, якими ми по рідній землі колись ходили? І згадувати їх сором тут, де вибілюються асфальтами гайвеї, де люксус, вигода, про яку колись і не мріялося? Слушно, приятелю. Та чи не здається вам, що тоді в нас була сила ходити вибоїстими стежками, була енергія, розмах. Була віра в себе. Невже ж на гладких чужих дорогах затратили ми її? Власне — віру в свої сили?

Бачите, я працюю в комерційному підприємстві, де ніякого місця на сантименти не мало б бути. Все тут начебто міряється вартістю гроша, розміром прибутків. На романтику ніби місця зовсім немає. А шеф тверезо й реально думаючий чоловік. Все та все повторює, що нема чого оглядатися назад, треба думати тільки про завтрішній день. Бо поступ, бо техніка, бо тільки матеріяльні вартості мають значення. А ми слухаємо мовчки, бо як суперечити шефові?

Та в шефа є його власна причина такої життьової філософії: його молодість пройшла у кошмарному ґетто, з якого лише чудом він вирвався. У нього не було рідної землі, ні саду, в якому цвіли квіти. Не було безжурної молодости. Айстрів, які у нас під осінь цвіли — він не бачив.

Та ось, учора, пригадало він теж згадав. Свого дідуня, який ще жив у щасливіших часах. Який з того дідуня був веселий чолов'яга! Як він любив працювати! Який з нього був знаменитий купець! І ще я які анекдот з тих часів докинув. І всміхався, розказуючи!

Бачите, навіть людина,

(Закінчення на стор. 3-ій)

Алла Коссовська

ДВІСТІ ПЕРШИЙ

(6)

Минав тиждень, іноді десять днів, і телефонний дзвоник сповіщав Ольгу, що дні вигнання скінчилися, що вона завтра побачить знову свого доктора, побачить його милу усмішку, відчує потиск його м'якої, теплої руки.

Доктор зустрічав її привітно, весело, питався про здоров'я її і матері, про те, що вона робила в ці вільні від праці дні. І тільки очі, втомлено прикриті пухнастими віями, були почервонілі, а пальці рук злегка тремтіли, коли він передавав Ользі папери для передруку. Та й рум'янці на щоках були наче пригашені, притьмарені, і в рухах відчувалася якась млявість.

Життя входило в звичну колію. О десятій годині за кавою спокійно дискутували друзі-доктори, уважно слухала їх Ольга, грала тиха музика. Так ішли дні, місяці...

Не минув цей час безслідно для Ольги. Вона помітно розвинулася і фізично, і духово. Товариство двох високоінтеліґентних людей примушувало і її підтягуватись, уважно ставитися до своїх манер, одягу, мови. Вона часто заглядала до енциклопедії, шукаючи там виснення незрозумілих їй слів. Це вже не була дівчина-підліток з переляканими очима, вдягнена в старенький плащ, з рукавів якого виглядали червоні приморожені руки, — тепер це була дівчина в розквіті сил, з високою струнккою фіґурою, міцним станом і пишними плечима.

Ольга вже жила з матір'ю в новому мешканні, яке дістала через пацієнта доктора Корсуня в гарному районі, поблизу місця роботи. Мешкання було невелике, але вигідне і затишне. Його відступила Ользі разом з меблями дочка померлої старушки, що жила там тридцять років і мала все, що потрібне для комфортабельного життя.

Влаштувавшись на новому мешканні, Ольга відчула себе іншою людиною. Очі її набули спокійного, впевненого виразу. Час від часу в них навіть спалахували веселі, насмішкуваті вогники, коли їй доводилося вислухувати безконечні скарги пані Лаврик, одної з постійних пацієнток доктора, яка обрала собі Ольгу за довірочну особу і мучила її годинами, розповідаючи про свої уявні хвороби.

Тепер, коли мати остаточно видужала і змогла перебрати на себе обов'язки домашньої господині, Ольга мала більше часу для себе. Вона захопилася спортом. Ще у переселенчому таборі в Німеччині була з неї непогана волейболістка, а тут з'явилася нагода навчитися тенісу. Знайшовся і партнер, Гриць Гавриленко, студент, який звихнув собі ногу, ганяючись за тенісним м'ячем, з тим з'явився до доктора і познайомився з його молодою секретаркою.

Але все це було лише додатком до життя, основним же було почуття до доктора Корсуня, перше чисте, дівоче кохання. Воно спалахнуло в Ольжиному серці відразу, мабуть з першого погляду, з першого слова. І було це тихе, радісне почуття щастя, яке не походило з того часу ніколи. Вона була настільки заповнена цим почуттям, що і вдома, і на тенісному корті відчувала безмірну радість життя і була добра до всіх — до матері, до доктора Куйдича, до Гриця, до пацієнтів доктора Корсуня.

— Яка чарівна дівчина, ця секретарка! — часто чула Ольга шепіт за своєю спиною.

— І де це доктор відкопав такий скарб? Вона така уважна, чемна...

І лише доктор не помічав нічого, заклопотаний своїми пацієнтами, залюблений в свою Ґрету. Ольга була для нього надто молода, він ставився до неї як до милої дитини, називаючи Олюнею, жартуючи і виховуючи з неї досвідчену медичну сестру.

Інші почуття хвилювали доктора Куйдича. Він закохався в Ольгу і, розуміючи всю безнадійність цього почуття, намагався запевнити себе, що це не кохання, що це співчуття і жаль до неї, молодої і беззахисної. Він узяв її під свою невсипущу опіку, турбувався здоров'ям її і її матері, приносив медичні книжки і у вільні години приходив до них, як до своїх найближчих. Якщо Ольги не було вдома, він пересиджував з мамою, вислухуючи її скарги на те, що Оля не п'є молока і мало їсть або що в Ню Йорку важко знайти вигідне взуття для старших жінок. Доктор давав поради, діставав адреси крамниць Червоного Хреста, де можна дістати вигідне взуття і чекав з болем у серці, коли клацне замок зовнішніх дверей і Ольга ввійде в кімнату, розсипаючи навколо себе сміх і радість.

П І Д О З Р А

Доктор Куйдич повернувся аж над ранок сумний і пригнічений. На запитливий погляд Ольги відповів: „зле" і запропонував їй випити гарячої кави, яку підігрів сам. Пили мовчки. Ольгу трусив нервовий дрож і довелося знову зажити таблетку.

Заспокоївшись трохи, вона несміливо запитала:

— Що ж це було?
— Цироз печінки.
— Хіба він хворів на печінку?
— Так.
— Але... кров?
— Розірвалася артерія.
— Оперували?
— Так, найкращий хірург.

(Далі буде)

„КИЇВ" БІЛЯ „СОЮЗІВКИ"

Репортаж Леоніда Полтави

(1)

Хоча, як відомо, в районі Кетскильських гір у стейті Ню Йорк, за давньою римською приказкою „Всі дороги ведуть до Союзівки", все таки ними ж можна завернути й на велику, розлогу, з високим Пам'ятником Героям Оселю СУМА біля Елленвіл або на королівну осель — Оселю УНСоюзу з її гарними будовами, культурними вечорами-концертами і надзвичайними спортовими площами. Коли їхати шляхом 209 через Кергонксон і переїхати через маленький Аккорд, то за кілька хвилин побачите виконаний в українських барвах напис, який сповіщає, що це вже Оселя Об'єднання Української Демократичної Молоді, ОДУМ, під назвою „Київ".

Наш столичний Київ за тисячорічне існування був і красунем із 400 церквами в ранньому середньовіччі, був і руїною, але навіть тоді визначався красою як не Золотих Воріт, так Києво-Печерською Лаврою та нашим вічним Дніпром. Одумівська Оселя „Київ" визначається красою природи, затишністю і скромністю. У кінці серпня тут відбувався Курс українознавства і мистецтвознавства, і разом із курсантами — на Оселі було яких 55 осіб. Скільки моголо б, і повинно б, бути? — не більше як 40 осіб дорослих (для молоді є 5 бараків, де можуть приміститись 85 осіб). Для старших на „вікенд" можна знайти місце до 70 осіб.

Це вже друга спроба кореспондента „Свободи" „прорватись" на „Київ". Перша не вдалася через зливу й обмежений час. Цього разу автобус підкотився до Аккорду і з телефонічної будки відбулася така розмова:

— Тут Полтава.

— А тут „Київ" . . . — відповів керівник Курсів українознавства мґр Юрій Нагорний, і з допомогою його авта „Київ" був „здобутий" через кілька хвилин.

Як гарно у всьому районі в Кетскильсько - Карпатських горах, так же гарно й на цій Оселі, придбаній ОДУМ-ом у 1965 р. Оселя вже сплачена, але є поточні борги. 35 акрів української землі, гірська річка і гребля, завдяки якій постало чарівне озеро; серед розлогих дерев на пагорбі розташований головний будинок колишнього „Колд Спрінґ" готелю. У ньому канцелярія, прикрашена портретами українських діячів, картинами і її невтомною адміністраторкою п-і Раїсою Іхтіаровою; а в тім же будинку приміщена чимала їдальня, велика чиста кухня з головною господинею - полтавчанкою, яка варить надзвичайні борщі та полтавські галушки. Далі довкола площі стоять будинки, колишні „Делакс катедж" та ін. — тепер це „Полтава", „Канів", „Батурин" (разом біля 40 кімнат), будиночок „Веселий кут" для танців та розваг і „Коцюбівка", де не можна купити полтавських паляниць і коржиків-медівників, але вдосталь по-домашньому приготованих „гембурґерів" (таких американці не пробували!), „потейто — чіпс" та соди; горілок на цій Оселі не продають. Чималий купальний басейн виблискує збоку блакитною водою, а за деревами розташовані 5 бараків для одумівської молоді-таборян, під спільною назвою „Хортиця". Там є ворітця, але біля них немає „вартового": на цій Оселі молоді дають, очевидно, під уважним наглядом адміністрації і командантів„ вільну руку", стараючись розбудити в ній самоініціятиву, здібність виносити власні рішення. Тут є кілька спортових майданчиків, найкращий для кошиківки; поле для футбольних змагань, хоч має ворота і все необхідне, не вирівняне якслід, бо на „бульдозера" треба грошей . . .

Чи щось будується? Так, вже закладено фундамент під православну каплицю. Як і згадувані бараки, так і каплицю будуватимуть старші громадяни, одумівці та їхні прихильники, але й тут потрібні спочатку гроші на будівельний матеріял. Управа Оселі, тепер під керівництвом інж. Євгена Кальмана, плянує також за всіма приписами розбудувати спортовий майдан. Покищо юні таборяни користуються і своєю спортовою площею, і сусідньою, завдяки згоді правління жидівського молодечого табору.

Відпочинкова (не прибуткова!) Оселя „Київ" є власністю Корпорації ОДУМ-у, головою якої є д-р Іван Ваць, і за неї відповідає Рада Тростистів. Довгорічним головою Управи Оселі був Іван Гладун, тепер інж. Є. Кальман. Треба зазначити, що на цій Оселі керівниками, працівниками, часом і виховниками є найбільше українських інженерів. Вони немов заперечують побоювання серед нашої громади, мовляв, коли вже інженер, то він „пропащий" для української справи. Тут якраз навпаки, без їх праці, уваги, любови до справи виховання молоді та їхніх грошей — Оселя не існувала б, хоча частина батьків — тільки частина! — також докладає своїх зусиль і фондів, щоб борги бодай не зростали.

У суботу на Оселю прибув голова Товариства Сприяння ОДУМ-ові, відомий громадський діяч Василь Григоренко з дружиною і сином-студентом. ТОП допомагає Оселі й молодим таборянам зібраними між громадянством фондами та опікою і увагою. Коли б тільки самі наддніпрянці відгукнулись на заклики ТОП-у про допомогу Оселі, то багато проблем було б розв'язано. На жаль, далеко не всі відгукуються; є і громадяни, кол. вихідці з Галичини, які добровільно допомагають одумівському юнацтву міцніше стояти в своєму таборі на „економічних ногах". Знайомлячись із керівними діячами на Оселі, довідуємось, що заступником команданта є тепер п-і Тамара Погуляїв, другими заступниками — Микола Граур і Вас. Дорошенко, секретарем П. Стокальський, господарями — П. Лавренко і В. Гаврилко. Управу Оселі вибирають що 2 роки. Головою Контрольної Комісії є О. Шевченко, культ.-осв. референтом В. Кирейко, фінансовим інж. С. Євсевський, скарбником Ф. Корсун, є ще кілька членів Управи. У щоденному житті Оселі домінує, звичайно, п-і Раїса Іхтіарова: вона й за телефоністку (телефон: (914) 626-7715), і за касира, і за порадницю таборовій молоді, і за „музику" — пускає вечорами патефона з чудовою українською музикою та піснями, що звучать під лагідне „тріскотіння" цикад.

(Закінчення буде)

Отець д-р Юрій Федорів доповідатиме в Клівленді

Клівленд, Огайо. — Окружний Діловий Комітет Святкувань Помісности Української Католицької Церкви й 80-ліття з дня народження її Голови, Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кир Йосифа покликаний був до життя зборами церковно-громадських організацій, що їх скликав тут 24-го лютого 1972 р. о. дек. Ярослав Сірко. Діловий Комітет, який діє під патронатом Клівлендського Деканату Української Католицької Церкви, намітив у рямках Ювілейного Року Блаженнішого Верховного Архиєпископа низку доповідей і рефератів на обрядові теми, щоб дати змогу загалові місцевого мирянства детальніше запізнатись з історією, правами й обрядами Української Помісної Церкви. Найближча доповідь на тему „Історія обряду в Помісній Українській Церкві" відбудеться в неділю, 10 вересня 1972 р. в залі церкви св. Йосафата при 5720 Стейт Ровд у Пармі, о год. 4-ій по полудні. Автором доповіді, що буде ілюстрована прозірками з іконописів, буде отець д-р Юрій Федорів із Торонта, Онт., автор праці п.н. „Обряди Української Церкви", виданої в Римі 1970 р. Чергова доповідь відбудеться в пізнішому реченці. На доповідача запрошено о. д-ра Ізидора Нагаєвського.

Врочисті святкування Помісности УКЦеркви й 80-ліття з дня народження Блаженнішого Верховного Архиєпископа відбудуться тут у неділю, 29-го жовтня ц.р. На ці святкування запрошено до Клівленду Владику-Ісповідника Василя Величковського.

Діловий Комітет під головуванням д-ра Тараса Антоновича докладає усіх старань, щоб ці святкування випали найбільш величаво.

С.Б-а

Річний попис учнів студії С. Яремкевич

Фортепіянова студія Софії Яремкевич від років веде музичне виховання серед української молоді Клівленду й рік-річно влаштовує пописи учнів, що є невід'ємною частиною навчальної програми.

Цьогорічний учнівський речиталь відбувся тут 21-го червня 1972, у приміщенні університетського центру Вестерн Резерв Сеттлемент Мюзік Скул, де відбуваються теж іспити учнів. У програмі речиталю виступило понад 20 учнів, у тому певна частина не-українців. Програму вечора дбайливо підготовано, її провадив учитель студії, проф. Юра Яремкевич.

Вступною точкою програми речиталю був дует заавансованих учнів студії, Романа Клоса й Зенона Крісслатого, які виконали на двох фортепіянах „Болеро" Мошковського. Виступали учні, які відіграли низку етюдів Бурґміллера, Екстайна, Шітта, Бирнама. Були це Наталя, Богдан і Ігор Кріслаті та Річард Масний. Впевнено і з експресією Зенон Клос виконав „Тарантеллю" Печонки й етюд Бравна, а його брат Мирон „Болеро" Альбаніса. Петро Апостолюк виступив з „Інтродукцією" і „Фуґґетто" Гирліса та „Слов'янським танком" Енґельмана, „Токката" Качатуріяна виконав Зенон Клос. Кінцевий фортепіяновий дует Романа Клоса й Зенона Кріслатого, поза декількома незначними недотягненнями, пройшов із успіхом.

Завершенням програми речиталю було „Скерцо" Шопена, що його виконав Зенон Кріслатий, збираючи заслужені оплески признання публіки. Наприкінці відбулась роздача річних свідоцтв учням студії, які в свою чергу висловили подяку вчителям.

Вечір проходив при зразковій дисципліні учнів. Вдалим доповненням цікавої програми речиталю були двомовні програмки у мистецькому оформленні Мотрі Ходновської — внуки керівників студії, п-ва Яремкевичів.

(б)

У САН ФРАНСІСКО НА ТАК ЗВ. БЛОШИНОМУ БАЗАРІ, де можна „все" знайти й купити, з'явилися дві старовинні фотознімки Капітолю й Білого Дому. Припускають, що їх було зроблено ще в 1846 році. Це найдавніші фотознімки з тих історичних місць. Фотознімки придбала Конґресова Бібліотека у Вашинґтоні, вони будуть опубліковані в пресі.

ПРОФ. Д-Р В. ЯНІВ ВЧЕТВЕРТЕ ПЕРЕОБРАНИЙ НА РЕКТОРА УВУ

(Закінчення з 1-ої стор.)

р., став ректором УВУ вчетверте, що вказує на стабілізацію відносин у тому нашому університеті, що обходив в минулому році свій золотий ювілей. Проф. В. Янів організував на своєму пості — при допомозі Деканатів та Секретаріяту — 5 літніх семестрів та 5 високошкільних літніх курсів українознавства (правильно кожного року), як теж додатково два учительські курси та у співдії із Вищим Церковним Правлінням УАПЦ — 2 богословські курси (підготовлені Комісією, що працювала під проводом проф. д-р Н. Полонської - Василенко). На своєму посту дбав він пильно про поглиблення зв'язку із студентством, приймаючи особисто участь у Конґресі ЦЕСУС-у у Монтреалі та СУСТЕ у Римі, як теж у низці студентських панелів — у Чикаґо, Торонто, Едмонтоні, Тандер Бею, Клівленді. У висліді тих контактів ЦЕСУС м. ін. організував у тісній співдії із УВУ свій Конґрес у Мюнхені (1969 р.) та Студійний Тиждень — також у Мюнхені (1971).

На час урядування В. Янева припадає також широко закроєне відзначування Ювілею 50-ліття УВУ, яке відбулося близько в 30-ох місцевостях, здебільша за особистою участю Ректора. В часі святкувань виникла ідея створити спеціяльний фонд УВУ, який запевнив би його майбутнє. Реалізацією пляну займаються окремі Комітети „Алюмнів УВУ", які „Прихильників УВУ", які поставали в зв'язку із відвідинами проф. В. Янева в поодиноких місцевостях. Таких Комітетів є сьогодні бл. 20, а з ініціятиви Комітету на Ню Джерзі ведеться актуально акція продажу льосів на розгру 11 мистецьких картин наших передових малярів; весь дохід із розпродажу льосів поповнить ювілейний фонд УВУ.

Основну увагу присвятив проф. д-р В. Янів реформі навчальної системи УВУ, і з цією метою були організовані дві Надзвичайні Професорські Ради (1969 та 1972 р.), які намітили низку проєктів. При реформах підкреслено українознавчий характер УВУ — в опертi на слов'янознавство та на сходознавство (з узглядненням також совєтознавства). Промуватися можна в УВУ (чи вдобувати маґістерські дипломи) тільки з предметів, які подаються в часі семестрів, з тим, що кандидати не можуть бути звільнені від відвідування семестрів (тобто виключене всяке заочне навчання, обмежуючи його тільки до міжсеместральних контактів із професорами, які керують писанням праць. До вислухання семестру не вистачає відвідування викладів, але й вимагані колоквіяльні іспити.

За Ректорату В. Янева відновлено видавання скриптів УВУ, його бюлетенів для внутрішнього зв'язку, як теж скріплено інформацію преси. Крім скриптів з'являються ще нові видання у серіях: монографій, наукових Збірників та Наукових Записок. Поширено також співдію із німецьким науковим світом, і виклади УВУ відбуваються у Штутґарті, Ерлянґені та Мюнхені. Саме для завершення тієї діяльности продовжено каденцію В. Янева ще на один рік.

ЧИ МОЖЛИВИЙ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ДІЯЛОГ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

діялог переливанням з пустого в порожнє і чи не нагадуватиме пісеньки „бодай ся когут знудив"? Проблема польсько - українського діялогу не нова, не нинішнього дня. Автор цих рядків навів був в одному з своїх давніх нарисів коротку історію прерізних українсько - польських діялогів, чи пак — конкретних спроб порозуміння. Не тільки з старої історії, в якій були Гадяцький договір з 16 вересня 1658 р. і Варшавський договір з 22 квітня 1920 р., але й з історії польсько-українських відносин у післяверсальській Польщі. Отож відбувся діялог між холмським послом до сойму Антоном Васильчуком та воєводою Генрихом Юзефським, між сенатором Михайлом Галущинським та прем'єром Валерієм Славеком, між проводом УНДО та прем'єром Маріяном Косцялковським („нормалізація") і між групою польських консерватистів, ідеологом яких був колишній львівський і познанський воєвода Пьотр Дунін - Борковський та групою керівних діячів УНДО (тавровані тодішнім підпіллям „чорні роки").

Автор цих рядків вів з уповноваження Президії УНДО розмови з лідером демократичної опозиції у варшавському соймі, Станіславом Туґутом, про можливості спільного з нею українського політичного фронту, і автор цих рядків переводив, з уповноваження пок. президента УНР в екзилі Андрія Лівицького, разом з кількома іншими українськими громадянами, що їх більшість ще в живих, — розмови з польським амбасадором при Квіринaлі у Римі, п. Яніковським, восени 1945 року. Наприкінці третьої тієї наради п. Яніковський відмовився підписати короткий спільний протокол, в якому було б стверджено, що для добра українського й польського народів треба їхньої співпраці на фронті проти Москви та комунізму і що остаточні кордони Польщі й України устійнять уряди суверенних держав у Варшаві й Києві.., Нічого й казати про міжнародні зобов'язання Польщі й власні закони, що їх приймала Польща супроти українців — і впертo та послідовно ламала.

Ми дозволили собі навести ті приклади на доказ, що авторові цих рядків не чужі українсько - польські розмови в давньому й недавньому минулому. Навіть уже тут, в 1960-их рр. у Ню Йорку кілька поважних польських учених і громадян зустрічалися в „діялогу" з покійним головою НТШ проф. Романом Смаль - Стоцьким і кількома іншими українцями, визнавши потребу „діялогу". Ця спроба теж не вдалася, бо учасники тих зустрічей мовчки прийшли до переконання, що такі зустрічі не дадуть ніякого практичного висліду, себто не змінять не то політичної мапи Східньої Европи, про що ніхто не думав, ані польсько - українських відносин у краю і на еміґрації.

Ці відносини зміняться, коли у Польщі й широкому світі поляки перестануть легковажити українців, як неіснуючий політичний чинник. Признаючи волю і добрі заміри та пляни редакції „Листів до поляків", і признаючи, що ідея нового українсько - польського (польсько - українського) діялогу на перший погляд приманлива та похвальна, на підставі всіх дотеперішніх прецедентів та існуючої „дійсної дійсности" трудно повірити, щоб такий діялог приніс будь - котрій стороні й цілості визвольної справи уярмлених Москвою народів — будь - яку користь.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Катерина Галамар координатором національних груп Пенсильвенії для перевибору президента Ніксона

Філядельфія. — Громадська діячка Катерина Галамар, яка брала в ролі гості участь у Республіканській Конвенції в Маямі Біч, одержала призначення бути координатором національностевих груп у стейті Пенсильвенії при Республіканській партії, для перевибору президента Р. Ніксона на наступну каденцію. Цю справу доручив їй дистриктовий суддя Арлен Спектер, голова стейтового Республіканського Комітету за перевибір президента Р. Ніксона. П-і К. Галамар є також головою Українсько-Американської Ради Жінок - республіканок, членом Пенсильвенійської Жіночої Ради та інших установ і організацій. Вона є дружиною Михайла Галамара, подружжя має двох дітей, живуть у Філядельфії. П-і К. Галамар є активною в українському середовищі в тому місті, зокрема вона є віце-президентом Українсько-Американського Республіканського Клюбу. Пані К. Галамар з чоловіком є членами Українського Народного Союзу.

АЙСТРИ ЗАЦВІЛИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

яка ніби заперечує спогади, таки щось пригадала. Таки збудилася в ній нотка ностальгії за тим, що було миле, гарне, спокійне, добре. Виходить — навіть найбільші реалісти часами за чимось затужать.

Коли б не затужили — були б хіба автоматами.

Якщо у вас є клаптик землі і на ньому зацвіли айстри — хоч тут їх рідко подибується — знайдіть час глянути на них. Фіолетові і рожеві, білі і багряні, з вузькими пелюстками, на яких вранці мерехтять краплі роси. Хоч вони не пахнуть — запахне вам далекий дім. І може, всміхнетеся лагідно усмішкою людини, яка знає красу життя. Того, що минуло, і того, що є.

Якщо б змога, я б послала вам жмуток айстрів, що зацвіли біля нашої хати. Так, як пересилали колись євшан - зілля.

Закінчення шкільного року в Школі Українознавства Осередку СУМА в Ню Йорку, Н. Й.

У п'ятницю увечорі, 16-го червня ц. р. відбулося святочне закінчення шкільного року та гостина абсольвентів випусної дванадцятої кляси.

У п'ятій годині по полудні зібралися учні всіх кляс у приміщенні школи, звідкіля під проводом учителів зорганізовано пішли до церкви св. Юрія. Тут вони вислухали Службу Божу та молебень, подякувавши Богові за успішно проведений шкільний рік і за витривалість у праці. Вишивані блюзки дівчат та вишиті сорочки у хлопців прикрашували цілу церкву.

Відтак усі повернулися до залі Дому Організацій Українського Визвольного Фронту. Хоч був зливний дощ, прийшли майже всі учні та багато батьків. Із гостей були о. Микола Гембаровський – катехит парохіяльної школи св. Юрія, та представники Шкільної Ради д-р Олександер Лужницький з дружиною. Учительський склад на чолі з директором проф. Степаном Демчишиним, проф. Павлина Андрієнко-Данчук, мгр Іван Кобаса, мгр Євген Гановський, Богданна Сидор-Чарторийська, Корнель Василик — голова Осередку СУМА, який є спонзором школи та водночас є учителем у цій же школі. Були приявні молоді учительки, вихованки тієї школи, а тепер учительки, а це: Єлисавета Сидор-Чарторийська, Александра Цебрій та відсутня Анна Лавро. Присутнім був також голова Батьківського комітету й одночасно адміністратор школи Микола Гайдич та інж. Роман Степаняк — диригент дівочого хору „Жайворонки".

Закінчення шкільного року почалося молитвою, проведеною о. Миколою Гембаровським. Голова Осередку СУМА Корнель Василик привітав батьків, учнів та представив гостей. Директор Степан Демчишин привітавши всіх зазначив важливу ролю навчання українознавчих предметів, та патріотичного виховання тут, на чужині.

Мистецькою програмою проводили учительки Єлисавета Сидор-Чарторийська й Александра Цебрій. Виконавцями мистецької програми були учні нижчих кляс. Перша кляса виступила зі збірною деклямацією „Марш Молоді". Рецитацію „Двоє дітей" виконали всі учні 3-ої кляси. Четверта кляса розвеселила своїм скечем, де у веселій формі висмівали вмішування англійських слів до української мови. П'ята кляса пописалася віршем „Не забувай" переплітаним піснею, в якій виявляється туга за Україною, мелодія взята з популярної гуцульської пісні „Марічка". Учень 7-ої кляси Юрій Фурда відограв три клясичні твори на мандоліні. Учениця, також 7-ої кляси Зоня Шереґ відограла на фортепіяні кілька пісень (вона є учениця піяністки проф. Чічки-Андрієнко). Учень 10-ї кляси Андрій Прилтка прочитав реферат про поета Василя Симоненка. Поміж мистецькими точками о. Гембаровський промовляв до дітей, закликаючи до плекання чистої української мови. Опісля роздано свідоцтва, та всі відмовили молитву „Богородице Діво". М. Фурда, батько трьох дітей школи українознавства, зробив знімку учням цілої школи разом з педагогами.

Друга частина свята — це була гостина для абітурієнтів дванадцятої кляси та вручення їм дипломів. Гостину приготовили пані з Батьківського Комітету під проводом їхнього голови Миколи Гайдича. Гарно накриті столи пишалися не лише смачною перекускою та напитками, але також китицями живих квітів.

У президії крім вищеподаних осіб та педагогів і гостей були диригент сумівського хору „Жайворонки" інж. Р. Степаняк та керівник сумівського танцювального ансамблю „Верховинці" хореограф О. Ґенза.

Абсольвенти 12-ої кляси: Марійка Базиляк, Зоня Буняк, Петро Когут, Мирослава Левенець, Богдан Пилипів, Люба Свенц, Марійка Сметанюк, Ігор Харук, Оля Чеплай, Степан Шубяк і Наталка Яськів. На свято запрошено батьків абітурієнтів та учнів десятої й одинадцятої кляси.

Під час церемонії директор школи, проф. Степан Демчишин виголосив промову, в якій прощав абітурієнтів, дякував їм за витривалість у науці, як теж дякував батькам за їхню допомогу. Представник Шкільної Ради д-р Олександер Лужницький зазначив, що абітурієнти зробили йому приємну несподіванку при матурі, опанувавши всеціло матеріял. Проф. Андрієнко-Данчук представила значення потреби навчання української мови та велич її краси. Інж. Р. Степаняк, оперуючи поетичними цитатами піддержав абітурієнтів на дусі та заохотив до праці на українському полі. Наприкінці промовив до абітурієнтів голова Осередку СУМА, К. Василик як спонзор і досвідчений організатор і великий любитель молоді. Він підтвердив вагу і значення українознавчих предметів, зокрема рідної мови, яку ворог забороняє на рідних землях, і яку ми залишаємо за порогом, тут у вільному світі. Він погратулював абітурієнтам та закликав їх до дальших студій.

Від батьків говорив ред. Володимир Левенець, заохочуючи абсольвентів продовжувати працю над собою та оцінити ті вартості навчання й виховання, які вони одержали протягом дванадцятьох років та дякуючи професорам і учителям за невтомну працю над їхніми дітьми. Пан В. Яськів також подякував в імені батьків учителям та підтримав думки попередніх промовців. Від учнів висловив подяку абсольвент Петро Когут усім професорам і учителям, а головно директорові проф. Степанові Демчишинові, який довгі роки працює в цій школі, працює над молоддю і любить її, а теж дякував опікунові й водночас учителеві Корнелеві Василикові та адміністраторові Миколі Гайдичові за опіку над школою. Абсольвентка Зоня Буняк, під гучні оплески подала директорові Степанові Демчишинові велику китицю квітів, які й роздано між усіх учителів. Святочну гостину закінчено відспіванням пісні „Не пора . . ."

Б. Сидор-Чарторийська

Анджела Дейвіс вихваляє СССР за „розв'язку" національного питання

Москва. — Після пропаґандивно-комуністичних виступів у Москві та одержання значка Леніна, американська комуністка, негритянська активістка Анджела Дейвіс побувала в мавзолеї Леніна, поклала там вінок, була на комсомольських зборах. Потім її перевезли до Узбецької ССР у Ташкент, де місцевий університет ім. Леніна дав їй звання „почесного доктора наук" і де її повели на фабрику та до музею ім. Леніна. Беручи диплом, А. Дейвіс сказала, як повідомила „Правда" з 3-го вересня: „Я зроблю все, щоб покінчити з расизмом у моїй країні, щоб наші діти всіх відтінків шкіри і всіх національностей могли сидіти і вчитися поруч, разом так, як це є у вашій країні". А. Дейвіс вихваляла розв'язку національного питання в СССР і хвалила студентів та професорів університету за „вірність революційному вченню марксизму-ленінізму"" та наївно заявляла, що вона „з тими, хто бореться за повне звільнення і рівність усіх країн і народів".

Київська підземка перевезла мільярдового пасажира

Київ. — Підземна залізниця „Метрополітен" перевезла у Києві в кінці серпня свого мільярдового пасажира, якогось В. Голікова, який „кинув монету в автомат на станції „Арсенальна", та все ж його зупинили контролери" писала „Радянська Україна" з 24 серпня. Головний інженер київського „сабвею" Ростислав Загранічний подарував мільярдовому пасажирові від Управління транзисторний радіоприймач та квиток, дійсний на увесь 1973-ий рік. Київська підземна залізниця розпочала функціонувати майже 12 років тому на дільниці „Дніпро" - „Вокзал", перевозячи денно 50-80 тисяч пасажирів. Тепер перевозить щодня біля півмільйона осіб, до звичайних 3-ох блакитних вагонів доче пили четвертого. Київський „сабвей" нараховує 20 кілометрів підземного шляху, має удосконалену диспетчерську сигналізацію, незабаром один потяг буде складатися з п'ятьох вагонів, на станціях уже встановлені автоматичні електроконтролери.

ЯРОСЛАВ ГОЛОВЧАК, член УНС Відд. 171 Т-ва ім. Лесі Українки в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 30 серпня 1972 р. на 73 р. ж. Нар. в Задвірні, пов. Львів і став членом УНСоюзу в 1951 р. Полишив дружину Марію, дітей: Христину, Елизавету і Юрка та внучку Ларису. Похорон відбувся 2 вересня ц. р. на цвинтарі Holy Cross, N. Arlington, N.J.

Вічна Йому Пам'ять!

С. Расн, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

СУБОТА, 9-го ВЕРЕСНЯ 1972 р.

НЮАРК-ІРВІНГТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ, 371 Відд. о год. 7:30 вечора в УНДомі в Ірвінгтоні, Н. Дж. Проситься чл. вирівняти вкладки. — Стефанія Стеців, гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, фін. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори Б-ва св. Володимира 130 Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7-ма вул. — Секретар.

ЧИКАҐО, Ілл. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 220 Відд. о год. 7-ій веч. при 1915 W. 51st St. — Е. М. Блідий, секр.

НЕДІЛЯ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1972 р.

ДЕТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 292 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. — В. Терлецький, гол., П. Федик, фін. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці 36 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр.-Амер. Клюбі при 292 Гадсон Авеню. Проситься чл. прибути. — Марія Філяс, Марія Ковальчук, Катерина Ярославська.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТАРЗАН, Ч. 6805. Улі старається переконати Муму

Мій батько не післав мене, свого одинокого сина, до школи, ото ж я не маю освіти. Я слухаю твої поради, вожде Улі з країни булів, бо ти посідаєш мудрість . . .

Але чи це справедливо, що всі тупелі мають багато-багато жінок, коли воїни кіки не мають жінок — ані дітей??

Тупелі можуть думати, Муму, що це несправедливо, що кіки мають так багато-багато рогатої худоби і свиней!

Мудрі мужчини не воюють з приводу жінок або живого інвентаря. Вони вимінюють те, що мають, за те, чого хочуть!